د افغانستان اسلامي جمهوري دولت

د پوهنې وزارت

۱۳۸۲

علم ستا داسې ساتنه کوي

لکه مور چې د خپل ماشوم ساتنه کوي

د لسم ټولګي لپاره د جغرافيه سوالونه او ځوابونه

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

جغرافیه سوالونه او ځوابونه

نقشه

سوال: نقشه تغریف کړئ؟

ځواب: د ځمکې د کورې[غونډارې] دټول مخ یا د هغی دیوې برخې انځورولو ته نقشه وایي.

سوال: د جغرافیه ټاکلي کمیتونه څو دی او دنقشي پرمخ څه شی ښیی؟

ځواب: د جغرافیه ټاکلي کمیتونه دوه دي. او طول لبلد او غرض البلد موقیغت ښی.

سوال: کانتور کرښه په نقشه کې څه ښي ؟

ځواب: دغه کرښې په نقشه کې دیوې سېمې لوړوالی ښی اوله ورته لوړوسیموڅخه تیرېږي.

سوال: کومې کرښې د ځمکی جوړښت د لوړوالی له پلوه څرګندوي؟

ځواب: د کانتور کرښې دي.

سوال: د نقشي مقیاس تغریف کړئ ؟

ځواب: د نقشی د فاصلې د تناسب د ځمکې پر فاصلې ته د نقشی مقیاس وایې.

سوال: د نقشی مقیاس فرمول والیکئ؟

ځواب: فرمول یې غبارت دی له مقیاس = (د نقشی فاصله) / (دځمکې فاصله) ۱/۵۰۰۰۰ او یا ۱ / ۵۰۰۰

سیاسی نقشي

سوال: سیاسی نقشی کومو نقشو ته وایې؟

ځواب: هغه نقشی دي چې د هېوادونو سیاسی ویش د هعو له سرحدی پولو پلازمینو سره یو ځای ښکاره کوي.

سوال: په سیاسی نقشو کې څه شي ښودل کیږي؟

ځواب: په سیاسی نقشو کې اداري ویش ښارونه او ښاروالي سیمه یز حکمتونه ولایتونه نفوس او مساحت او د هېواد پرخوالی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال: په کوم ډول نقشو کې د هېوادونو پولې او سرخدات په نښه کیږي؟

ځواب: په سیاسی نقشو کې د هېوادونو پولې او سرخدات په نښه کیږي .

اقتصادی نقشې

سوال: اقتصادی نقشې تغریف کړئ؟

ځواب: اقتصادی نقشې هغه نقشو ته وویل کیږي چې د نړۍ یا د یو هېواد ټول اقتصادي مسایل طبغي ذیرمې صادرات او واردات او کرنیز او داسی نور پکې ښودل کیږي.

مواصلاتي نقشې

سوال: په موصلاتي نقشه کې څه شی ښودل کیږي؟

ځواب: په موصلاتي نقشه کې پاحه سړکونه داوسپنې پټلې د بیړوچلولو کربښې او بندرونه ښودل کیږي.

سوال: هوایي کربښې هوایي دهلیزونه او د الوتلو کربښې په ملي او نړیواله کچه په کومو نقشوکې راځي ؟

ځواب: په کواصلاتي نقشو کې.

سوال: فضایي خمل او نقل څه توپیرلري ؟

ځواب: فضیایي په لږ وخت په ډیره بیه او ځمکنی په ډیر وخت په کمه بیا تماميږي.

سوال:په اقتصادي نقشو کې کومې موضغ ګانې راړول کیږي؟

ځواب: طبیغی سرچینی دځمکی لاندی او دځمکی پر مخ.

سوال: کرنیز پیداوار په کومو نقشو کې راځي؟

ځواب: په اقتصادي نقشو کې راځي.

سوال: مقیاس په څو ښوښودل کیږي؟

ځواب: مقیاس په درې ښو ښودل کیږي.

سوال: دنقشې یو سناتی متر له دځمکی څو سناتی مترو سره برابر دی؟

ځواب: د [۱۰۰۰۰] سناتی مترو سره برابر دی.

سوال:کسري مقیاس تغریف کړئ؟

ځواب:کسري مقیاس هغه مقیسونه چې په کسري بڼه ښودل کیږي د کسري مقیاس په نامه یادیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په نقشه کې د رنګ کارول

سوال: په نقشو کې شین او ابی رنګونه څه مفهوم لري؟

ځواب: شين دکروندو او ځنګلونولپاره او شنو جلګولپاره استعمال کيږي. او ابی رنګ دسمندرونو او ولاړو ابو او حليجونو سيندونو لپاره کارول کيږي.

سوال. دابو[۱۰-۱۰۰۰] مترو پورې اندازه په کوم رنګ ښودل کيږي؟

ځواب. دابو[۱۰-۱۰۰۰] مترو پورې اندازه په تت ابی رنګ سره ښودل کيږي.

سوال: د ابو د [۷۰۰۰ـ۱۰۰۰۰] مترو پورې اندازه په کوم رنګ ښودل کيږي؟

ځواب: د ابو د [۷۰۰۰ـ۱۰۰۰۰] مترو پورې اندازه په ډير تيز ابی رنګ سره ښودل کيږي.

سوال: دغرونولوړوالی او لمنی په کومورنګ سره ښودل کيږي؟

ځواب: د غرونو لوړوالی په خيګري رنګ ښودل کيږي او لمنی يې په تت خيګري رنګ سره ښودل کيږي.

سوال: غرنيولوړوڅوک کنګلونه په کوم رنګ ښودل کيږي؟

ځواب: : غرنيولوړوڅوک کنګلونه په سپين رنګ سره ښودل کيږي.

سوال:شمال په څو ډوله دی نومونه يې وليکئ؟

ځواب: په درې ډوله دی . اول: خقيقی دويم: مقناطيسی دريم: د مر کاتوردنقشو.

سوال: د کوم شمال خط زياتره د طول البلد سره موازی وي؟ځواب: مرکاتور د نقشو شمال.

سوال: مقناطيسی شمال چيرته موقيغت لري؟

ځواب: د کانادا هدسن په شمالي خليج کې .

د نقشي انځورول

سوال: جغرفيه يې نقشی دهندسی ميغارنو له مخې په څو ډوله دی درې ډوله يې وليکئ؟

ځواب: په اووه ډوله دی : خو موږ يې په درې ډوله تشريح کوو. اول: مخرطی ارتسام دويم: مولوايدر ارتسام دريم: سينو سايدل ارتسام .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مصنوغي سپوږمکيو څخه کار ا خيستل

سوال: دسپوږمی مخ له څه شی څخه جوړ شوی دی؟

ځواب: د سپوږمی مخ دخاورو کوچنیو زروڅخه جوړ شوی دی.

سوال: دلومړي ځل لپاره د سپوږمی پر مخ څوک کوز شو نوم يې وليکئ؟

ځواب: دلومړي ځل لپاره د سپوږمی پر مخ [ارام سترانګ] کوز شو.

سوال: د سپوږمی دمخ تودوخه په شپه او ورځ کې څومره ده؟

ځواب: : د سپوږمی دمخ تودوخه په شپه کې [۱۱۰- سناتی کرد] : د سپوږمی دمخ تودوخه په ورځ کې [۲۱۰ سناتی ګرد.

سوال: مصنوغی سپوږمکی په کوم ډول مدار کې ګرځي؟

ځواب: مصنوغی سپوږمکی په بیضوی مدار کې ګرځي.

اقليم

سوال: اقليم تغريف کړئ؟

اقليم يوه لاتنتی کلمه ده د اوږدو مودو لپاره [۳۳] کاله په شاوخوا مودو کې ديو سيمي د هوا خالت ته اقليم وايې. ياد اقليم په نامه ياديږي.

د لمر د وړانګو زاويه

سوال: د چنګاښ په لومړی نيته په افغانستان کې د لمر وړنګو زاويه څومره وي؟

ځواب: [۷۸] درجي او [۵۷] دقيقي کې.

سوال: هوا ولي سړيږي؟

ځواب: دلمر وړانګو زاويه کوچنی شي.سوال: په اقليم باندی اغيزمن فکتورونه کوم دی دری يې وليکئ؟ځواب: د غرض البلد ديره، لوړ او ټيټ فشار ، او هوايي توپانونه.

سوال: دافغانستان شمالي غرض البلد په څو درجو کې پروت دی؟

ځواب: په [۲۹] درجو او په[۳۰] دقيقو کې پروت دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تودوخه لنده بل

سوال: لمر څه شی دی؟

ځواب: لمر د رڼا انرژي او دتودوخې لویه سرچینه ده چه د حدای تغالی په اراده مینځ ته راغلی دی.

سوال: په غرنیو سیمو کې د تودوخې درجه له لوړوالي سره څه کومه رابطه لري؟

ځواب: چې څومره پورته خواته تودوخه کمیږي نو اوربښت زیاتیږي.

سوال: په پسرلي کې د کوم سمندر څپې افغانستان ته راځي؟

ځواب: د ایسلنډ او کسپین سمندرونو .

د افغانستان اقلیمي سیمې

سوال: افغانستان څو ډوله اقلیم لري نومونه یې ولیکئ؟

ځواب: اول: صخرایې اقلیم دویم: مونسون اقلیم دریم: مدیترنه یي اقلیم څلورم: ستیپ اقلیم پنځم: تندر الپاین اقلیم شپږم: غرنی اقلیم.

صخرایي اقلیم

سوال: هغه سیمې چې د صخرایي اقلیم د اغیزې لاندې وي کومې دي نومونه یې واخلئ؟+

ځواب: هغه سیمې چې د صخرایي اقلیم د اغیزې لاندې وي غبارت دی له صدیقي،ریگستان،د مارگو دښته،جهندم،بکوا،او د امو سیند غاړه دي.

مونسوني اقلیم

سوال:کومې سیمې مونسوني اقلیم لري نومونه یې واخلئ؟

ځواب: هغه سیمې چې مونسوني اقلیم لرونکی وي غبارت دی له سپین غر،نورستان غرنې سیمې ، او دلغمان یوه برخه دغه ډول اقلیم لري.

مدیترانه یي اقلیم

سوال: د مدیترانه یي اقلیم په اوړي کې یې د تودوخې منځنۍ اندازه سانتي گرد څو درجو ته رسیږي.؟

ځواب: : د مدیترانه یي اقلیم په اوړي کې یې د تودوخې منځنۍ اندازه [۲۲] سانتي گرد درجو ته رسیږي.

سوال: جلاباد کوم ډول اقلیم لري؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: جلاباد مديترنه يي اقليم لري.

سوال: په جلا اباد کې ورښت کومه بڼه وي؟

ځواب: غمومي د باران په بڼه وي واواره يې د [۹۰] مترو په اندازه لوړو سېمو کي وي.

د ستپ سيمو اقليم

سوال: دستيپ سېمی اقليم غموماَ څومره دی؟

ځواب: د[۲۵۰] څخه [۳۰۰] ملي مترو په اندازې سره.

الپاين تندرا اقليم

سوال: دعه ډول اقليم په کومو سيمو کې او څو مترو پورى لېدل کيږي؟

ځواب: په غرنيو سيمو کې پيدا کيږي او په [۲۵۰۰-۳۰۰۰ متروپورې لوړو] کې لېدل کيږي.

غرنی اقليم

سوال: په لوړو برخو کي د اوربښت خالت له څه شي سره تړلي دی؟

ځواب: د سيمې اقليم سره تړلي دی.

د افغانستان جيولوجيکي خالت:

سوال: په کواترنري غصر کې څو ډوله رسبونه چې عامل يې باد و لېدل کيږي؟

ځواب: په دوه ډوله دي.

د ځمکو بڼې او جوړښت

سوال: دافغانستان د ځمکی لږ لوړوالی څومره دی له سمندر څخه؟

ځواب: د خم اب په سويل کې [۲۵۹] متره دی.

سوال: د افغانستان لوړه سيمه د سمندر له سطخی څخه لوړه ده څه نوميږي؟

ځواب:د ختيځ هندوکش [نوشاخ] نوميږي.

سوال: د سمندر سطخی څخه [۵۰۰] نه تر [۲۰۰۰] مترو لوړی سيمې څه ډوله دي؟

ځواب: کرنيزی سيمی دي.

مرتضی همدرد

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال: دافغانستان لړ ارتفاغ لرونکی خوزی کومي دي نومونه يي واخلئ؟

ځواب: اموخوزه، هلمند خوزه، ننګرهار حوزه.

سوال: د امو خوزه له کوم ځای شروغ او په کوم ځای او په څو مترو په اندازه پای ته رسيږي؟ځواب: د قصيار د سند د لويديځ څخه د[۲۵۹] مترو په اندازه پيل او د درقد او اينکی کلا پوری د[۴۲۵] مترو په اندازه پای ته رسيږي

سوال: د هلمند په حوزه کې کومې سيمي شاملې دي؟

ځواب: د هلمند په حوزه کې خاشرود سيمه، فراه رود سيمه، ادر سکن سيمه، او کوز دره سيمه وې

غرونو او دهغو اهميت

سوال: په افغانستان کې عرونو څومره برخه نيوالی ده؟

ځواب: په افغانستان کې $\frac{۱}{۳}$ برخه غرونو نيوالی ده .

سوال: دافغانستان غرونو کې کوم کانونه مجود دي؟

ځواب: د اوسپنې مسو اسرپو کانونه مو جود دي.

د هندو کش غرونو لړی او ختيځ هندوکش

سوال: دهندوکش غرونو د کوم ځای څخه تر کوم ځای پوری رسيږي؟

ځواب: په شمال ختيځ کې د پامير دغر څخه تر بابا عرونو يوری رسيږي.

سوال: د هندوکش لوړه څوکه څه نوميږي او څومره لوړوالی لري؟

ځواب: د هندوکش غر څوکه [تراجمير] نوميږي. او لوړوالی يې [۷۷۵۰] متره دی.

سوال: کومې لوي لارې د هندوکش له غر زړه څخه تيريږي؟

ځواب: د شکاری درې لاره او دسالنګ تو نل .

سوال: د کوشانيانو پرمهال د هندوکش غر بل نوم څه وه؟

ځواب: د کوشانيانو پرمهال د هندوکش غر بل نوم غبارت دی له د هند قفقاز.

سوال: د هندوکش غرونه افغانستان ته د څه شي ارزښت لرونکي دي؟

ځواب: د هندوکش غرونه افغانستان ته د خياتي ارزښت لرونکي دي.

سوال: د هندوکش غرونو لړی په څو برخو ويشل شوې ده نومونه يي واخلئ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: د هندوکش د غرونو لړۍ په دوو برخو ویشل شوې ده نومونه یې غبارت دي له اول: ختیځ هندوکش او دویم : لویدیځ هندوکش دی.

لویدیځ هندوکش

سوال: لویدیځ هندوکش له کومه ځای تر کومه پورې دی؟

ځواب: له د خاواک له غاښي څخه پیل بیا د لویدیځ په لورترامیربندپورې رسیږي چې لوړوالی یې ورو ورو کمیږي.

سوال: د لویدیځ هندوکش غر وږدوالی څومره ښودل شوی دی؟

ځواب: د دغه غر اوږدوالی [۲۴۰] کیلو متره ښودل شوی دی.

سوال: د لویدیځ هندوکش غر څومره لوړوالی لري؟

ځواب: د لویدیځ هندوکش غر لوړوالی له[۴۵۰۰] مترو څخه زیات نه دی.

سوال: د لویدیځ هندوکش غر لوړه څوکه څه نومیږي او څومره لوړه ده؟

ځواب: د لویدیځ هندوکش غر لوړه څوکه [چتپال] نومیږي. او [۵۴۲۹] متره لوړه ده.

سوال: او نامتو غاښي یې څه په نامه یادیږي ؟

ځواب: د لویدیځ هندوکش غر نامتو غاښي غبارت دي له: خاواک، کوشان، چاردر، دندان شکن، شیبرچې غاښی .

بابا غر

سوال: بابا غر چیرته موقیغت لري؟

ځواب: بابا غر د افغانستان په مرکزي برخه کې موقیغت لري.

سوال: د بابا غر اوږدوالی څومره دی او لوړوالی یې څومره دی؟

ځواب: د بابا غر اوږدوالی [۲۰۰] متره دی او لوړوالی یې[۴۰۰۰] متره دی.

سوال: بابا غر لوړه څوکه څه نومیږي او د سمندر له سطخې څومره لوړه ده؟

ځواب: د بابا غر لوړه څوکه شاه پولادي نومیږي. چې له د سمندر له سطخې څخه [۵۱۴۰] متره لوړه ده.

سوال:په لویدیځ کې د بابا غر نامتو غاښو نومونه واخلئ؟

ځواب: په لویدیځ کې د بابا غر نامتو غاښو نومونه غبارت دي له: غراق، شاتو، گردن دیوار، د ملا یغقوب غاښی، او اونی غاښی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپین غر

سوال:سپین غر چیرته موقیغت لري ؟

ځواب: د ننگرهار په سویل کې موقیغت لري.

سوال: او لوړه څوکه یې څه نومیږي او لوړوالی یې څومره دی؟

ځواب: لوړه څوکه یې سیکارام نومیږي او لوړوالی [۴۷۵۵] متره دی.

سوال: د هند دسمندر موسمي هوا د دننه کېدومخنوی کوم غر کوي نوم یې ولیکئ؟

ځواب: د هند دسمندر موسمي هوا د دننه کېدو مخنوی [سپین غر] کوي.

سلیمان غر

سوال د سلیمان غرڅومره اوږوالی لري؟

ځواب: د سیلمان غر [۶۰۰۰] کیلو متره

سوال: د سیلمان غر لوړه څوکه څه نومیږي او څومره لوړوالی لري؟

دسیلمان تخت او په نامه یادیږي. او [۳۲۰۰] متره لوړوالی لري.

د تر کستان تیر بند

سوال:ترکستان تیربند څومره اوږدوالی لري ؟

ځواب:ترکستان تیربند [۳۰۰]کیلو متره اوږوالی لري.

سوال: او څو نامتو څوکې لري نومونه یې واخلئ؟

ځواب: دوه نامتو څوکې لري چې نومونه یې غبارت دی له [جنگک څوکه] او د [قره جنگل څوکه] ده.

سوال: جنگک څوکه چې د ترکستان تیربند لوړه څوکه ده څومره لوړوالی لري؟

ځواب: [۳۸۹۵] متره لوړوالی لري.

سوال: قره جنگل څوکه چې د هم د ترکستان تیربند یوه څوکه ده څومره لوړوالی لري؟

ځواب: [۲۳۰۰] متره لوړوالی لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اواورې سیمې دبنتې او شګلنې سیمې

سوال: د افغانستان ځمکه په څو برخو ویشل شوی ده؟

ځواب: د افغانستان ځمکه په دریو برخو ویشل شوی ده غبارت دی له **[غرونه]** او **[لېرې لوړې]** او اوارې سېمې**]** دي.

سوال: صحراتعریف کړئ؟

ځواب: هغه سېمه چې غرونه دابو لګولو سرچینې نه وي او وربنت یې کم وي صحرا بلل کیږي.

ژوي او د پکتیا او نورستان مونسون سیمه

سوال: د شمالي ستیپ په خاورو کې کوم ښځنده ژوند کاوه نوم یې واخلئ؟

ځواب: د شمالي ستیپ په خاورو کې ششکو ژوند کاوه.

سوال: په دغه هېواد کې څو ډوله الوتونکي لېدل کیږي؟

ځواب: په دغه هېواد کې [۴۴۱] ډوله الوتونکي لېدل کیږي. چې زیاتره یې د اوبو او مهاجرو الوتونکي دي.

سوال: د غزني په ولاړو اوبو کې څو ډوله الوتونکي شته؟

ځواب: د غزني ولاړو اوبو کې [۷۵] ډوله الوتونکي شته .

سوال: پکتیا او نورستان مونسون سیمه کوم ژوي لري نومونه یې واخلئ؟

ځواب: دغه سیمه یو شمیر ژوی لري لکه بیزوګانې، لیوه، نولی، د مابنام ښکالي ، کارغان، شین تاغي، زرکان، مېږي او نور لري.

د ستیپ سیمه

سوال: په دې سیمه کې کوم ډوله ژوي شته؟

ځواب: په دې سېمه کې ژویغبارت دي له شیشکي، موږک، لاش خوړونکي مرغان، یو شمیر خشرات، کارغان، سوی، ګیدړې، چرمښکي دي.

الپاین سېمه

سوال: په کومه سېمو کې تي لرونکي ژوي شته یوې سېمې نوم ولیکئ؟

ځواب: په الپاین سیمبه کې تي لرونکي ژوي شته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

صخرايي سيمه

سوال: صخرايي ژوي کوم دي نومونه يې وليکئ؟

ځواب: صخرايي ژوي عبارت دي له موږکان، ګيدړې، سورلنډيان، خشرات، او ځښېدونکي ژوي دي.

ځنګلونه او صنعتي ځنګلونه او د پيستي ځنګلونه

سوال: ځنګلونو لنډه ګټې وليکئ؟

ځواب: ځنګلونه هوا ساپه کوي او د سيلابونو مخنيوي کوي او د خاورو دويجاړېدو مخه نيسي او بيلابيلو ډولونو د ژونديو د له مينځه تللو مخ نيسي او په طبعت کې د ښکلا سرچينه ژوندی ساتي. ځنګلونه يو شمير اقصادي ګټې لري. د بيلګې په توګه د ودانيو په خاطر د لرګيو پلورل، د کورونيو د تودولو لپاره د لرګيو پلورل او داسی نورې ډېرې ګټې لري.

سوال: په افغانستان کې ځنګلونو څومره ځمکه نيوالې ده؟

ځواب: په افغانستان کې ځنګلونو [۲،۲] ميلونه هکتاره ځمکه نيوالې ده.

سوال:په غمومي توګه د هېواد ځنګلونه په څو برخو ويشل شوي دي او نومونه يې واخلئ؟

ځواب: په غمومي توګه د هېواد ځنګلونه په [۳] برخو ويشل شوی دي. چې عبارت دی له [صنغتي ځنګلونه] او [پسته يي ځنګلونه] او [بته يې ځنګلونه] دي.

سوال: ستن ته ورته پاڼي لرونکي ځنګلونه د هېواد کومو برخو کې لېدل کيږي؟

ځواب: ستن ته ورته پاڼي لرونکي ځنګلونه د هېواد په سويل ختيځ برخو کی لېدل کيږي.

سوال: ستن ته ورته پاڼي لرونکي ځنګلونه په څومره لوړوالي سره وده کوي؟

ځواب: ستن ته ورته پاڼي لرونکي ځنګلونه په [۲۰۰۰] څخه تر [۳۰۰۰] مترو لوړو سېمو کې.

سوال: ستن ته ورته پاڼي لرونکي ځنګلونه په کومو سېمو کې پيدا کيږي؟

ځواب: د پکتيا مرکزي سېمه او خدارن سيمه او منګل سېمه او جاجی سېمه او همدارنګه په کونړ او لغمان او ننګرهار کې.

سوال: پيستي ځنګلونه د هېواد په کومو ولايتونو کې پيداکيږي ؟

ځواب: پيستي ځنګلونه د هېواد په شمالي ولايتونه کي لکه بادغيس او سمنګان کې چې پيدا کيږي.

سوال: پيستي ځنګلونو ګټارنه او ساتنه څوک کوي؟

ځواب: پيستي ځنګلونو ګټارنه او ستانه دولت کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال: د تيټ قد لرونکي ځنګلونه د هېواد په کومو سېمو کې پيدا کيږي؟

ځواب: د تيټ قد لرونکي ځنګلونه د هېواد په شمالي مرکزي سېمې او لويديځې سيمو کې پيدا کيږي.

د مونسون دسيمې نباتات

سوال: دمونسون د سيمې نباتات کوم دي نومونه يې واخلئ؟

ځواب: دمونسون د سيمې نباتات عبارت دی له [غز،ښون، لمنځه،نښتر،غوزان، پنبه، پيسته،توت،پنجه، چنار،سنځله.

سوال: هعو ونو نومونه واخلئ چې [۱۰۰۰] مترو څخه تر[۲۰۰۰] مترو پورې لوړو برخو کې وده کوي؟

ځواب: هعه ونې عبارت دي له بلوط ارچه، نښتر، جلغوزې، او سرو ، پاين، او ناجو دي.

سوال: هعه ونو نومونه وليکئ چې د [۲۰۰۰] مترو څخه تر[۲۵۰۰] مترو پورې په لوړو سيمو کې وده کوي؟

ځواب: هعه ونو نومونه عبارت دي له نښتر، او جلغوزې، او سرو وده کوي.

د مديتراني سيمې نباتات

سوال: د مديترانی سېمې نباتات کوم دی نومونه يې وليکئ؟

ځواب: د مديترانی سېمې نباتات عبارت دی له [ګني، وريجی، نارنج،مالته،سنتره.

د ستپ سيمې نباتات

سوال: د ستيپ د سېمې نباتات څه ډوله دي په لنډه ډول يې تشريخ کړئ؟

ځواب: په دی ډوله سېمو کې نباتات د وښو په بڼه وي چې زياتره په کې د غلي داني کرل کيږي.

د نيمه صخرايي او وچ اقليم نباتات

سوال: د نيمه صخرايي او وچ اقليم نباتات کوم دي نومونه يې واخلئ؟

ځواب: د نيمه صخرايي او وچ اقليم نباتاتو نومونه عبارت دي له [ترخه ،جارو بوتی، ځوزان]

د منځنې اندازې لوړوالي لرونکو سيمو نباتات

سوال: د [۹۰۰] څخه تر[۱۸۰۰] مترو پورې لوړو سيمو کې کوم نباتات وده کوي؟

ځواب: دعه نباتات عبارت دي له شمکی، ببنی، زنبق. او کبرګل ، پسته، او بادام.

تندار الپان نباتات

سوال:تندار الپاين سېمې کومې دي نومونه يې واخلئ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب:تندار الپاین سېمي عبارت دي له [راغ سېمه،اوشیوا، فیض اباد سېمه،

د لوړو او غرنیو سیمو نباتات

سوال: هغه سیمي چې د [۳۸۰۰] څخه تر [۴۰۰۰] مترو پورې لوړې وي کوم نباتات پکې شنه کیږي؟

ځواب: هغه سیمي چې د [۳۸۰۰] څخه تر [۴۰۰۰] مترو پورې لوړې وي نو یواځې ګل سنګ پکې شنه کیږي نو ځکه چې هغه کنګل وي.

په طبغت کې د ابو دوران [داوبو سایکل] بل غنون: او داوبو ارزښت په ژوندانه او د انرژی په تولېد او کرنیز اقتصاد کې

سوال: اوبه د ځمکي پرمخ څو دولیه دي نومونه یې واخلئ؟

ځواب: اوبه د ځمکي پرمخ عبارت دي له درې دوله [غاز،مایغ،جامد].

سوال: دابو سایکل دځمکي د عونداري په څو برخو تر سره کیږي نومونه یې واخلئ؟ځواب: عبارت دي له څلور دوله[هوا،په خپله ځمکه کې ،اوبه،خیاتي کره کې].

سوال: دابو سایکل د کوم ځای څخه پیل دی ؟

ځواب: دابو سایکل د د له سمندر له برس څخه پیل شوی دی

سوال: اوبو څومره برخه د ځمکي نیوالې ده؟

ځواب: دریمه برخه نیوالی ده

سوال: د سمندرونو اوبه څنګه خوند لري؟

ځواب: تریو یا[مالګین خوند].

سوال: د ټولو اوبوڅخه څو فیصده اوبه خوږ دي؟

ځواب: په [۱۰۰] فیصده کې [۲،۸] فیصده.

سوال: د افغانستان اوبو خوزې کومي سېمي جوړه وي؟

ځواب: دهندوکش غرونو لړۍ او واخان او پامیر او باباغر.

سوال:د افغانستان څوفیصده رواني اوبه د سیند خوزې ته رسیږي؟

ځواب: په [۱۰۰] فیصده کې [۱۱] فیصده.

سوال: د افغانستان څو فیصده رواني اوبه ګاونډیو هېوادنو ته ځي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: [۱۰۰] فیصده کې [۲۰] فیصده .

سوال: د افغانستان رواني اوبه له کوموسرچینو څخه پیاوړي کیږي؟

ځواب: د واورې او باران له سرچینو پیاوړي کیږي.

د اوبو لګولو خوزې

سوال: د افغانستان سیندونه او اوبو لړولو خوزې په څو برخو ویشل شوي دي نومونه یې واخلئ؟

ځواب: په [۵] برخو ویشل شوې دي چې عبارت دي له اموخوزه، هریرود خوزه، د سند او کابل سیند خوزه، د سیستان، او د هلمند، او ترلي خوزه.

سوال: د افغانستان رواني اوبه په [۱۰۰] فیصده کې څو فیصده د سیند خوزو ته رسیږي؟

ځواب: د افغانستان رواني اوبه په [۱۰۰] فیصده کې [۱۱] فیصده د سیند خوزو ته رسیږي.

سوال: د افغانستان رواني اوبه نورو ګاونډیو هېوادونو څو فیصده ورځي؟

ځواب: د افغانستان رواني اوبه نورو هېوادونو ته په [۱۰۰] فیصده کې [۲۰] فیصده ورځي.

آمو خوزه: آموسیند: کوکچې سیند: دکندوز سیند

سوال: د امو خوزه کې کوم سیندونه دي او له کومو غرونو څخه سرچینه اخلي؟

ځواب: د امو خوزه کې هغه سیندونه راځي چې د هندوکش د لړی له شمال او شمال ختیځو څوړونو څخه سر چینه اخلي.

سوال: پخوا د امو سیند تر غاړو کوم مدنیت را توکیدلي وه. او د یونانیانو امو سیند په څه نوم یاداوه؟

ځواب: د اوسني بلخ لرغونی مدنیت وه. او یونانیانو په [اکسوس] په نامه یاد کړ.

سوال: د آموسیند سرچینه کوم ځای دی؟

ځواب: دپامیر او واخان او د زرکول د کنګلونو ویلي اوبه دي چې په [۴۱۲۵] متره لوړوالی کې اموسیند ور څخه سرچینه احلي.

سوال: د امو سیند مرستیلان څوک وو نومونه یې واخلئ؟

ځواب:کندوز او ، واخان او کوکچې سیندونه.

سوال: د امو سیند د کوموهېوادنو ترمینځ سیاسی پوله جوړه وي نومونه یې ولیکئ؟

ځواب: ازبکیستان ، او ترکمیستان ، او تجکیستان ، هېوادنو ترمینځ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال: د امو سیند ټول اوږوالی څومره دی ؟

ځواب:[۲۵۰] کیلو متره چې [۱۳۰۰] کیلو متره یې زد ترکمستان او ازبکستان کې دی.

سوال: د امو سیند کم صور څومره دی او په کومه سیمه کې پروت دی نوم یې ولیکئ؟

ځواب: صور یې[۱۷۰۰] متره دی او د کلفت په سېمه کې پروت دی.

سوال: د کوچکی سیند په کوم ولایت کې پروت دی د افغانستان نوم یې واخلئ؟

ځواب: په بد خشان ولایت کې پروت دی.

سوال: د کوکچې سیند مرستیلان کوم دي؟

ځواب: وردج،یامګان، او سر غیلان دی.

سوال: د یونیانو د واکمنیو پرمهال د ای خانم ښار چیرته وه؟

ځواب: د پنج او کوکچی سیندونه د یو ځای کیدو په سېمه کې.

سوال: او کوکچی سیند په کومه سېمه کې له امو سیند سره یوځای کیږي نوم یې اخلئ؟

ځواب: په خواجه غار کې.

سوال: دکندوز غر سیند د هېواد په کوم طرف پورت دی؟

ځواب:د کندوزغر سیند د هېواد په شمال کې پروت.

سوال: او څه ګټه تری اخستل کیږي؟

ځواب: د خړبولو په برخه کې تری کار اخستل کیږي.

د کابل خوزه : او د کابل سیند: او د کنړ سیند

سوال: د کابل خوزی ټول مساخت څومره دی؟

ځواب: ټول مساخت یې [۷۵۳۹۰] کیلو متره

سوال: د کابل خوزی سیندونه کوم دي؟

ځواب: النیشنګ، الالینګار، کنړ، پنجشیر، او عوربند

سوال: په افغانستان کی د کابل سیند څومره اوږدوالی لری؟

ځواب: د کابل سیند [۳۶۰] کیلومتره اوږدوالی لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال: د کابل سیند چیرته د هیواد له پولو تیریږي او صوبه سرخد کې څومره واټن وهی؟

ځواب: تورخم نه نژدې د کوشتې په سیمه کې او په صوبه سرخد کې [۱۴۰] کیلو متره واټن وهی.

سوال: د کابل سیند سرچینه د کوم ځای څخه او څومره لوړوالی لري؟

ځواب: د پغمان دعره په لویدیځ کې د اونی له غاشی او[۳۵۰۰] مترو په لوړوالی څخه .

سوال: د کابل ښار لومړنی مرستیال کوم او کومه سیمه ورسره یوځای کیږي؟

ځواب: د کابل لومړی مرستیال چمچه مست په نامه یادیږي. او دکابل ښار د گذرگاه په سیمه کې ورسره یو ځای کی کیږي.

سوال: د کابل سیند د بریښنا بندونه کوم دي؟

ځواب: کابل سیند د بریښنا بندونه غبارت دي له د[ماهیپر بند د ماهیپر په سیمه کې، د نغلو بند د نغلو په سیمه کې،او د سروبې بند د سروبی په سیمه کې.

سوال: د نغلو او سروبي بندونه په یو ساغت کې څومره بریښنا ورکوي؟

ځواب: د نغلو بند په یو ساغت کې [۶۶] زره کیلو واټه بریښنا ورکوي. او د سروبي بند په یو ساغت کې [۲۲] زره کیلو واټه بریښنا ورکوي.

سوال: د کونړ سیند سرچینه د کوم ځای څخه اخلي او په څومره لوړوالی سره؟

ځواب: د ختیځ هندوکش په سویل کې او د برغیل له غاښی څخه سرچینه اخلي او د [۴۰۰۰] مترو په لوړوالی سره .

سوال: د کنړسیند په کوم ځای کې د کابل سیند سره یوځای کیږي؟

ځواب: د کنړ سیند د کابل سیند سره کامې ته نژدې په سیمه کې یوځای کیږي.

سوال: د کنړ سیند مرستیالان کوم دي؟

ځواب: د کنړ سیند مرستیالان غبارت دي له لندی سیند او د پیچ سیند دی.

د هلمند او سیستان د اوبو اخیستنې سیمه: او د هلمند سیند

سوال: د هلمند په خوزه کې کوم سیندونه شامل دي؟

ځواب: د هلمند په خوزه کې د هلمند سیند ، فراه رود، ادرسکن او یو شمیر نور کوچني سیندونه او ولاړې اوبه دي

سوال: د هلمند سیند د اوبو لګولو ساخه څومره ده؟

ځواب: د هلمند سیند د اوبو لګولو ساخه[۱۵۴۳۰۰] مربع کیلو متره ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال: د فراه رود د اوبو لګولو ساخه څومره ده؟

ځواب: د فراه رود د اوبو لګولو ساخه[۳۳۰۰۰] مربع کیلو متره ده.

سوال: د ادرسکن سیند د اوبو لګولو ساخه څومره ده؟

ځواب: د ادرسکن سیند د اوبو لګولو ساخه[۲۲۰۰۰] مربع کیلو متره ده.

سوال: د هلمند سیند بهیر ولی نا منظم دی تشریخ یې کړئ؟

ځواب: ځکه چې سرچینه یې په لوړه سیمه کې ده.

سوال: د هلمند سیند د کوم غر څخه سرچینه اخلي ؟

ځواب: هلمند سیند د پغمان عره له شمال لویدیځو برخو څخه سرچینه اخلي

سوال: د هلمند په اوبو څومره ځمکه خړوبیږي؟

ځواب: د هلمند په اوبو [۷۰۰۰۰۰] اووه لکه جریبه ځمکه خړوبیږي.

د هریرود خوزه: او د هریرود سیند: او د مرغاب سیند

سوال: د هریرود د خوزې پرخوالی څومره دی؟

ځواب: د هریرود د خوزې پرخوالی [۸۵۰] کیلو متره دی.

سوال: د هریرود لومړني مرستیالان کوم دي؟

ځواب: د هریرود لومړني مرستیالان لغل سیند،سرچنګل سیند، او سنګل سیند دي.

سوال: د هریرود سیند اوږدوالی څومره دی؟

ځواب: د هریرود سیند اوږدوالی [۹۵] کیلو متزه دی.

سوال: د هریرود سیند د کوم ښاره تیریږي نوم یې واخلئ؟

ځواب: د هرات ښاره تیریږي.

سوال: د هریرود د اوبو لګولو خوزه چیرته پرته ده؟

ځواب: د هریرود خوزه د هیواد په شمال لویدیځ کې پرته ده.

سوال: د مر غاب سیند د کوم غر څخه سرچینه اخلي او په څومره لوړوالی سره؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: د مر غاب سیند د خصار غره څخه سرچینه اخلي اود[۲۵۰۰] مترو په لوړوالی سره.

سوال: د مرغاب سیند څومره اوږدوالی لري ؟

ځواب: مرغاب سیند اوږدوالی [۸۰۰] کیلو متره دی

سوال: د مرغاب سیند مشهوره مرستیالانو نومونه واخلئ؟

ځواب: د مرغاب سیند مشهوره مرستیالان قودیان، او خربید دي.

سوال: د مرعاب سیند د افغانستان او ترکمنستان ترمینځ څومره پوله جوړوي؟

ځواب: مرغاب سیند د ترکمنستان او د افغانستان ترمینځ [۳۰] کیلو متره پوله جوړوي.

تړلې خوزې:د غزني سیند: بلخ آب: قیصار سیند

سوال: د تړلې خوزې سیندونه کوم دي دریو نومونه يې ولیکئ؟

ځواب: اول: غزني سیند دویم: بلخاب سیند دریم: د قیصار سیند

سوال: د غزني سیند سرچینه کوم ځای دی او په څومره واټن سره؟

ځواب: د غزني سیند د غزني په شمال کې [۵۵] کیلو متره په واټن سره.

سوال: د غزني سیند اوږدوالی څومره دی؟

ځواب: د غزني سیند اوږدوالی [۱۹۵] کیلومتره دی.

سوال: د غزني په سیند باندې کوم بند شته؟

ځواب: د غزني په سیند باندې د چا په وخت کې یو بند وه؟

سوال: د غزني په سیند باندې د سلطان مخمد غزنوي په وخت کې یو بند وه.

سوال: د بلخ آّب سیند د کوم ولایت پر لور بهیږي؟

ځواب: بلخ آّب سیند د بلخ پر لور بهیږي.

سوال: د بلخ آّب سیند مرستیلانو نومونه ولیکئ؟

ځواب: د بلخ آب سیند مرستیلان د بند امیر سیند او امرخ سیند دي.

سوال: اریایانو د بلخ آب سیند باندې څو ویالي جوړې کړې وې درې ترې ولیکئ؟

ځواب: [۸] ویالې جوړې کړې وې چې درې یې دادي [نهر شاهي،نهربلخ، نهرارعنداب،]

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال: د قیصار سیند سرچینه چیرته ده؟

ځواب: د قیصار سیند سرچینه د ترکمنستان د تیر بند د شمال لورې خوړونه دي.

سوال: د قیصار سیند د کوم ښار په دښتو کې ننوځي؟

ځواب: قیصار سیند د دولت اباد ښار په دښتو کې ننوځي.

د سیستان هامون: د پوزک هامون: صابري هامون

سوال: د سیستان هامون د هېواد په کوم برخه کې دی؟

ځواب: د افغانستان په سویل لویدیځ برخه کې پروت دی.

سوال: د سیستان هامون د هېواد په کوم ولایت کې پروت دی؟

ځواب: د نیمروز په ولایت کې پروت دی.

سوال: د سیستان هامون د کومو هامونونو څخه جوړ شوی دی؟

ځواب: دصابری هامون، هلمند هامون، او پوزک هامون.

سوال: د پوزک هامون څومره سور لري؟

ځواب: پوزک هامون [۲۴] کیلو متره سور لري.

سوال: د پوزک هامون ته کوم سیندونه راځي؟

ځواب: د پوزک هامون ته خاشرود سیند او خسپاس سیند راځي.

سوال: د صابری هامون ته کوم سیندونه تویېږي؟

ځواب: فراه رود او هاروت سیند تویېږي.

سوال: صابری هامون څومره پرخوالی لري؟

ځواب: صابري هامون [۵۸۳] مربع کیلو متره پرخوالی لري.

سوال: کوم هامونونه د کال په اږدوکي دایمي اوبه لري؟

ځواب: د صابري هامون او پوزک هامون دي.

دغ نمدي او د نمکسار کولو نه [ولاړې اوبه] : ګود زره

سوال: د نمکسار کول ولاړې اوبه په کوم ولایت کې دي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب:د هرات په لویدیځ کې دي.

سوال:ګودزره د هلمند د هامون کوم طرف کې دی؟

ځواب: د هلمند د هامون په سویل کې دی.

د ناور د دښتې ولاړې اوبه: د غزني ولاړې اوبه: د امیر بند

سوال: د ناور دښتې ولاړې اوبه څومره لرې دي د غزني ښار څخه؟

ځواب: د ناور دښتې ولاړې اوبه [۵۵] کیلو متره د غزني له ښاره لرې دي.

سوال: د غزني ولاړې اوبه د غزني کوم لورې ته تویيږي؟

ځواب: د غزني ولاړې اوبه د غزني سویل لوریې ته تویيږي.

سوال: د غزني ولاړو اوبو کې کوم سیند تويیږي؟

ځواب: د غزني په ولاړو اوبو کې د د غزني سیند تويیږي.

سوال: د امیر بند په کوم ډول ځمکه کې دی؟

ځواب: د امیربند په اهکي [ښوره يې] ځمکه کې دی.

سوال: امیر بند د اوبو رنګ څنګه دی؟

ځواب: د امیربند د اوبو رنګ اوبلنو شیدو ته ورته رنګ لري.

سوال: کوم بند د ملي پارک په توګه منل شوې دی؟

ځواب: د امیـــــــــر بند د ملي پارک په توګه منل شوې دی.

سوال: د کوم بند اوبه په بشپړ ډول مالګينې دي نوم يې ولیکئ؟

ځواب: د امیـــــــــــــــر بند اوبه په بشپړ ډول مالګينې دي .

د ناور د دښتې ولاړې اوبه: د غزني ولاړې اوبه: د امیر بند

سوال: زرکول جهیل چیرته موقیعت لري؟

ځواب: د افغانستان او تاجکستان تر مینځ د پامیر په لوړو برخو کې موقیعت لري.

سوال:د زرکول جهیل د کومو خلکوته لپاره ګټور دی؟

ځواب: د قرغز خلکو لپاره ګټور دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال: چقمقتین جهیل چیرته موقیعت لري؟

ځواب: په پامیر کې موقیعت لري.

سوال: شیوا جهیل چیرته موقیعت لري؟

ځواب: د شیوا جهیل د بدخشان په د شغنان په سیمه کې موقیغت لري.

و چکالي اود اوبو کمښت

سوال: وچکالي څه ته وايي؟

ځواب:د وزښت له منځنی حد څخه په یوه کال کې لږ اوربښت او له اقلیمي پلوه په یوه سیمه کې د وچوبې زیاتیدل و چکالي بلل کیږي.

سوال: د وچکالې ځینې ځانګړتیاوې کومې دي؟

ځواب: د مینځلو لپاره د ابو د کمښت له امله د ستنونزو سره مخامخ کیږي.

سوال: د وچکالي دوه زیانونه ولیکئ؟

ځواب: اول دهوا وچوال او دویم د خوړو او څښاک کمښت .

سوال: د ځمکي د تودوخي د زیاتیدو لاملونه د څه شي سره اړیکه لري؟

ځواب: د ځمکي د تودوخي د زیلتیدو لاملونه د وچکالي سره اړیکه لري.

سوال: دېره و چکالي د څه شي لامل کیږي؟

ځواب: دېره وچکالي په ځنګلونو کي د اور لګیدنی لامل کیږي.

طبیعي چاپیر یال

سوال: د ژوند چاپیریال په تفصیل سره تغریف کړئ؟

ځواب: دانسان او دهعه شاخوا له اقلمي او ټولنیز وشرایطو سره یوځای ایوپر بل د هعو ټولې اغیزې د ژوند چاپیریال بلل کیږي .

سوال: چاپیریال څودوله عناصرلري او نومونه یې ولیکئ؟

ځواب: په دوه ډوله دي چې غبارت دي له اول حیاتي یا ژوندي عناصر او دویم ناژوندي شیان دي.

سوال: حیاتي یا ژوندي عناصر کوم دي نومونه یې ولیکئ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: حياتي عناصر غبارت دي له انسانان،ژوي، ونې، پوتې، او ذره بيني کوچني ژوندي شيان دي.

سوال: ناژوندي عناصر کوم دي نومونه يې وليکئ؟

ځواب: نا ژوندي عناصر غبارت دي له اوبه، تيږې، خاوره او هوا. او بايد وويل شي چې الله [ج] د طبيعت نظام داسې جوړکړې دی.

سوال: په طبيعي سرچينو کې د ايکو سيستمونه کومې برخې لري يوځويې وليکئ؟

ځواب: د ځمکې قشر يا برسيرونه برخه، اوبه، اتموسفير سره د هغه ټول نفوس او حيواني او نباتي برخې .

الف د ځنګلونو ساتنه

سوال: ځنګلونه په څو ډوله دي نومونه يې وليکئ؟

ځواب: ۱۔ ستن ته ورته پاڼې ځنګلونه ۲ پلن پاڼې ځنګلونه ۳ د پورتنيو دواړو ډولونو ګډه ګډ ځنګلونه،۴ چتر ته ورته رقم استوايي ځنګلونه.

سوال: يوه ونه څو تنوته اکسيجن توليدوي؟

ځواب: يوه ونه څه نا څه [۱۸] تنوته اکسيجن تو ليدوي.

سوال: طبيعي يا مصنوعي ځنګلونه څو ډوله ونې لري؟

ځواب: طبيعي يا مصنوعي ځنګلونه دوه يا درې ډوله ونې لري.

سوال: ځنګلونه د نړۍ د ايکو سيستم کومه برخه جوړه وي؟

ځواب: ځنګلونه د نړۍ د ايکوسيستم يوه ډيره بډايه برخه جوړوي.

سوال: نو دا ولې جوړه وي؟

ځواب: د ا ځکه چې د يو شمېر ژويو او الوتونکو ژوند په ځنګلونو پورې تړلی دی.

د ځنګلونو نقش او اهميت: د ځنګلونو ډير مهيم اهميت

سوال: په ځنګلونو کې د انسانانو او ښارويو د خوراک توکي کوم دي؟

ځواب: د ځنګلونو ميوې، پاڼې، ريښې، او نورې برخې د انسانانو او ښارويو د خوراک توکي دي.

سوال: ونې د هوا څخه څه اخلي او څه توليدوي؟

ځواب: و نې د هوا څخه کاربن ډای اکسايد اخلي او اکسيجن توليدوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال: د ونولرګي د څه شي لپاره کارول کیږي؟

ځواب: د ونولرګي په ودانیو ، د کور د اسبابونو او د کاغذ جوړولولپاره کارول کیږي.

سوال: د ونوسیورې وګړوته څه ګټه رسوي؟

ځواب: د ونوسیورې وګړي له زیاتي ګرمي څخه ساتي.

سوال: د ځنګلونو یو شمېر پیداوارو څخه په څه شي کې ګټه اخیستل کیږي؟

ځواب: د روغتیایي دارو درملو جوړولو کې ترې ګټه اخیستل کیږي.

سوال: ونې د څه شي غږ کموي؟

ځواب: ونې د موټرو او فابریکو غږ کموي.

سوال: د ځنګلونو ډېر مهیم اهمیت دوه برخې ولیکئ؟

ځواب: د خاورې د ښویېدو مخنیوي کوي، د ځارویو لپاره د وښو چمتوکول.

د وحشي ژویو ساتنه

سوال: په افغانستان کې کوم وحشي ژوي وجود لري؟

ځواب: یږه، پړانګان، ګوره خره، لېوان، سرې ګیدړې،شادی ګانې.

سوال: پړانګان د هېواد په کومه سیمه کې پیداکیږي؟

ځواب: د هندوکش په ډېرو لرې سیمو کې او د آمو غاړو د لوخو په ځنګلونو کې پیداکیږي.

سوال: خره یا ګوره خره د هېواد په کومه برخه کې موندل کیږي؟

ځواب: ګوره خره د هېواد په جنوب لویدیځ کې موندل کیږي.

سوال: لېوان چیرته ژوند کوي او کوم وخت کې راکوزیږي ؟

ځواب: لېوان په غرونوکې ژوند کوي خو په وچکالیو کې راکوزیږي.

سوال: سرې ګیدړې کوم ارزښت لري او د هېواد په کومو غرونو کې موندل کیږي؟

ځواب: سرې ګیدړې چې ځنګړی طبي ارزښت لري او د هېواد په مرکزي او شمالي غرونو کې موندل کیږي.

سوال: وحشي پسونه او غرنۍ وزې په کومه دره کې موندل کیږي؟

ځواب: وحشي او غرنۍ اوزې د واخان په دره کې او د هغې شاخوا کې موندل کیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال: شادۍ ګاني په هندوکش کې کوم ځای کې موندل کیږي؟

ځواب: شادۍ ګاني د هندوکش په جنوب ختیځ کې موندل کیږي.

له و حشي ژويو څخه سمه او تل ترتله ګټه اخيستل

سوال: په يوه سيمه کې د ژويو او الوتونکي ډير زيات ښکار کول د څه شي لامل کيږي؟

ځواب: په يوه سيمه کې د ژويو او الوتونکي ډير زيات ښکار کول د هغمی د له منځه تلولامل ګرځي.

سوال: په کومه سيمه کې ژوي ژوند نه شي کولی؟

ځواب: په هغه سيمه کې چې هلته جګړې وي او زهري او چاوديدونکي مواد استغمال کيږي.

د ژويو او الوتونکو د له منځه تلو د مخنيوي لارې چارې: ملي پارکونه

سوال: کله چې موږ ژوي ښکار کوو نو بايد څه وکړو؟

ځواب: نو بايد چې د ژويو جنس او عمر و ښودل شي .

سوال: ملي پارک څه ته وايي ؟

ځواب: هغه طبيعي ارزښت لرونکی سيمه ده چې پراخوالی يې له زرو هکتاروڅخه زيات وي او ساتنه يې له دولت له خوا وي.

سوال: ملي پارکونه بايد څنګه وستو ؟

ځواب: ملي پارکونه بايد پاک او منظم وساتل شي.

سوال: د افغانستان ملي پارکونه کوم دي نومونه يې وليکئ؟

ځواب:د افغانستان ملي پارکونه غبارت دي له کابل ملي پارک، قندهار ملي پارک، هرات ملي پارکونه، او دامير بند د ممله باغ،آجر دره، او نور.

د اوبو خاورې او هوا ساتنه

سوال: د ځمکې مخ څومه برخه اوبو نيولې ده؟

ځواب: د ځمکې مخ په سلو کې [۷۱] برخه اوبو نيولې ده.

سوال: اوبو د ژوند څه شی دی؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: اوبه د ژوند سرچینه ده.

سوال: انسانان او ژوي او نباتات د خپل ژوند د ترسره کولو لپاره څه ته اړتیا لري؟

ځواب: انسانان او ژوي او نباتات د خپل ژوند د ترسره کولو لپاره اوبو ته اړتیا لري.

سوال: د ټولو ژوندیو شیانو ژوند څه پورې تړلی دی؟

ځواب: د ټولو ژوندیو شیانو ژوند اوبو پورې تړلی دی.

سوال: اوبه د انسان په ژوند کې څوم نقش دی؟

ځواب: اوبه د انسان په ژوند کې لومړنی نقش دی.

سوال: د ژوندیو شیانو بدن د جوړښت زیاته برخه څه شی دی؟

ځواب: د ژوندیو شیانو بدن د جوړښت زیاته برخه اوبه دي.

سوال: په کرنیزو او صنعتي او کورنیو چارو کې ډیره اړتیا څه ته ده؟

ځواب: په کرنیزو او صنعتي او کورنیو چارو کې ډیره اړتیا اوبو ته ده.

خاوره: هوا

سوال: خاوره د څه شي څخه جوړه شوې ده

ځواب: د ځمکې د مخ پورتنی طبقه د خاورو له کوچنیو ذارتو هو اوبو او ډیرو کوچنیو ذره بینی موجوداتو څخه جوړه شوې ده.

سوال: خاوره د کومو تعاملانو له امله تشکلیږي؟

ځواب: خاوره د فزیکي او کیمیاوي تعاملاتو له امله تشکیلیږي.

سوال: فزیکي او کیمیاوي شرایط څه پورې اړه لري؟

ځواب: د اقلیم په څرنګوالي پورې اړه لري.

سوال: خاوره د څه شي د روزنې مهم عامل دی؟

ځواب: خاوره د ونو بوټو د ودې د کرنې او د څارویو د روزنې مهم عامل دی.

سوال: خاوره څه شی لري؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: خاوره ژوندي موجودات او هومس لري.

سوال: که چیرې انسان په سم ډول د خاورې ساتنه ونه کړي څه به وشي؟

ځواب: ډیر ژروشړیږي او له استفادې څخه به ووځي نو بیا د هغې د جوړیدو لپاره کلونه کلونه وخت په کار دی.

سوال: په هوا کې کوم غازات شامل دي؟

ځواب: په هو کې اکسیجن او نیتروجن او زون شامل دي.

سوال: په هوا کې د اکسیجن فیصده څومره ده؟

ځواب: په هوا کې د اکسیجن فیصده [۲۱] دی.

سوال: په هوا کې د نیتروجن څومره دی؟

ځواب: په هوا کې نیتروجن [۷۸] فیصده دی.

سوال: او په هوا کې نور غازات څو فیصده دي؟

ځواب: او په هو کې نور غازات [۱] فیصده دي.

سوال: د فوتوسنتیز عملیه کې څه ته اړتیا لرو؟

ځواب: د فوتوسنتیز عملیه کې اکسیجن ته اړتیا لرو.

سوال: د ښار د هوا په پاک ساتلو په برخه کې باید څه ته پاملرنه وشي؟

ځواب: باید هوا ککړه نه شي .

د ښار د هوا ککړتیا

سوال: د هوا ککړتیا څه ته وایې؟

ځواب: تاسې هغه اضافي ماده چې په هوا کې ګډه شي او دهغې فزیکي، کیمیاوي ځانګړتیاوي او دهغې حیاتي شرایطو ته بدلون ورکړي د هوا ککړتیا بلل کیږي.

سوال: د هوا ککړیدو دوه لاملونه ولیکئ؟

ځواب: په نقلیه وسایطو کې د زړو ډیزلي انجنونو لګول، د ښار دننه د پخوانیو ماډلونو او زړو وسایطو کرځیدل راګرځیدل.

سوال: د ټولو ښارونو په پرتله کوم ښار هوا ککړه ده؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: د کابل ښار هوا.

سوال: د کابل ښار د نفوسو شمیر څومره دی؟

ځواب: د څلورنیم میلونو څخه ترپنځو میلونو پورې دی.

سوال: څومره شیان نیغ په نیغه د وینې جریان ته داخلیږي او د سرطان ناروغي مینځ ته رواړي؟

ځواب: د [۵،۲] مایکروگرامو څخه واړه شیان.

سوال: د کابل د ښار په هوا کې د کوچنیو ذراتو د خپریدو له امله هر کال په هوا کې څومره ټنه مواد اضافه کیږي؟

ځواب: [۱۷۳۶۳] ټنه مواد اضافه کیږي.

سوال: د هوا په ککړتیا کې د سلفروکساید اندازه څومره ده؟

ځواب: د هوا په ککړتیا کې د سلفر و کساید اندازه [۲۴۴۸] ټنه ده.

سوال: په هوا کې د نایتروجن دای اکساید د هوا ککړتیا څومره ده؟

ځواب: [۶۱۸۳۱] ټنه ده.

الف: د زړو عراده جاتو زیاتوالی او د ښار د هوا ککړتیا:

سوال: په [۱۳۸۸ هـ] کال کې څومره موټر د ترافیکو په رسمي راجستر کې شامل وه؟

ځواب: [۳۶۵۴۶۹ درې لکه پنځه شپیته زره څلور سوه نهه شپیته]

سوال: او څوفیصده یې زاړه او تیټ ماډل وه؟

ځواب: [۴۰] فیصده یې زاړه او تیټ ماډل وه.

سوال: زاړه مړتر په هوا کې کوم ډول مضره عناصر خپروي؟

ځواب: کاربن مونو او کساید نایتروجن دای اکساید، سلفر دای اکساید، سربو ذرات، ځنګړې Pm2 ماده ، Pm10 ځنګړې ماده خپروي.

سوال: اقلیمي وضع هم د کوڅواو سړکونو په پاکې د څه شي اغیزه لري؟

ځواب: نظافت اغیزه لري .

زلزله: او د زلزلې خطرونه

سوال: زلزله تغریف کــړئ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: زلزله د ځمکي مخ لړ یا ډیرو لړزیدو ته زلزله وویل کیږي چي کله سیمه ییزه بڼه لري او شاوخوا خپریږي.

سوال: د زلزلې پیژاندنه د کوم لویدیځ عالم له خوا وشوه؟

ځواب: د [میرکالي کانکلي] له خوا وشوه.

سوال: زلزلې پیښېدولو علتونه ولیکئ؟

ځواب: اول تکتونیکي لامل دویم د اور غورځواني لامل دریم پلو تونیکي لامل دی.

سوال: تکتونیکي زلزله او ځنګه پیښیږي؟

ځواب: کله چي دغه پلیټونه د بل په وړاندي بی موازینی شي نود یو بل پرتله خوځیږي او بیځایه کیږي نو ځکه په د غه سیمه کې زلزله پیښیږي. نو دغې زلزلې ته تکتونیکي زلزله وایي.

سوال: د اور غورځوني زلزلې په کومه سیمه کې رامینځته کیږي؟

ځواب: په چاپان ، لرې ختیځ ، کلفورنیا او د امریکا په غربي څنډو کې رامینځنه کیږي.

سوال: پلوتونیک زلزله څنګه مینځته راځي؟

ځواب: د مګما د طبقې د مخ پورته [صعودي] حرکت یو فشاري د تودوخي د ګرځیدو له امله مینځته راځي.

سوال: د زلزلې د زیان او خطر کمښت باید له څو پلوه په پام کې و نیول شي؟

ځواب: له دوه پلوه باید ونیول شي.

سوال: د ودنیو په جوړښت کې باید کومو ټکو ته پام وشي چې د زلزلې څخه لګ په امان کې وي یو څو یې ولیکئ؟

ځواب: د ودانیو د اسکلیټ په جوړولو کې باید د سمنټو وسپنې او ګادر کانکریټ څخه کار واخیستل شي.

سوال: په زلزله لرونکو سیمو کې باید په کومو سیمو کې ودانې جوړې نه شي؟

ځواب: د غرونو په لمنوکي ، رسوبي ځمکو او پستو خاورو کې باید جوړې نه شي.

سوال: د زلزلې په وخت کې څه کیږي یو څو لاملونه یې ولیکئ؟

ځواب: په زلزله کې ودانې نړیږي، اور لګیږي او آن د ځمکې پر مخ سوري او درزونه جوړیږي.

سوال: په ښوونځیو کې د ښوونکو د زلزلې په اړه دنده څه ده؟

ځواب: چې د زلزلې د خطر په اړه خبرې وکړي او د چمتوالي په هکله زده کوونکوته فلمونه وښودل شي باید د ښوونځي او ټولګي وځارل شي او د زلزلې په اړه مقدماتي چارې لاس لاندې ونیول شي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال: د زلزلې د ټکانونو د کلکوالي د اندازه کولو واحد څه شي دي؟

ځواب: مرکالي او ريخستر دی.

سوال: زلزلې څپې په څو ډوله دي نوموونه يې وليکئ؟

ځواب: د زلزلې څپې په درى ډوله دي چې عبارت دي له اول لومړنۍ څپې دويم ډول څپې ټکانونه او ضربې او دريم سطحي او برسيرن امواج څپې دي.

سوال: د زلزلې شدت پورې څه شی اړه لري يو څويې وليکئ؟

ځواب: هغه څه چې پر الماريو کټونو ديوالونو ، ميز، يا د کوټې پر مخ پراته وي، د هغو خو ځښت او بيځايه کيدل د زلزلې شدت پورې اړه لري.

سوال: د زلزلې شدت او کلکوالی له څو نه تر څو درجو پورې دی؟

ځواب: له يو څخه تر نهو درجو پورې دی.

سوال: د ډېره سپکه زلزله ټکان باندې څوک پوهيږي او لامل يې وليکئ؟

ځواب: د ډېره سپکه زلزله ټکان باندې يوازې انسانان پوهيږي او لامل يې ځوړند شيان خوځيږي.

سوال: د سپکې زلزلې لاملونه وليکئ؟

ځواب: په دانيو کې خوځښت تر سترګو کيږي او ځوړند شيان پوره خوځيږي، او ځوړند شيان ډير ګړندي خو ځيږي، کړکی او دروازې ښوري،او د کړکيو او دروازو په چوکاټ کې درزونه راښکاره کيږي.

سوال: د منځنی زلزلې لاملونه وليکئ؟

ځواب: د منځنی زلزلې خلک له ودانيو څخه بهر هم په زلزله پوهيږي، او کوچني شيان بيځايه کيږي ، پر ديوالونو باندې ځړول شوي انځورونه خوځيږي.

سوال: يو څه کلکې زلزلې لاملونه وليکئ؟

ځواب: ټکان لا زيات احساس کيږي خلک له کوټو څخه بهر وزي له الماريو څخه لوښي رالويږي.

سوال: د کلکې زلزلې لاملونه وليکئ؟

ځواب: انسان خپل واک له لاسه ورکوي ، ودانيو کې هر څه بيځايه کيږي، موټر چلوونکي په خپل موټر کې په زلزله پوهيږي، کانکريټي ويالې و يچاړيږي، او د موټر تګ اغيزمن کيږي او ودانی نړيږي.

سوال: ډيرې کلکې زلزلې لاملونه وليکئ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: ودانۍ غورځیږي، د اوبو زیرمې شړیږي، د ځمکې پر مخ درز او ماتوالی لیدل کیږي لرګین پلونه ماتیږي د اوسپنې پټلۍ خپل توازن له لاسه ور کوي او لوی کانې بیځایه کیږي او ځنې وخت شیان پورته غورځي او پایپ لاینونه ویجاړیږي.

سوال: زلزې په کومو سیمو کې ډیرې لیدل کیږي؟

ځواب: زلزلې په روسوبي سیمو کې ډیرې لیدل کیږي.

د هېواد زلزله لرونکې سیمې

سوال: د افغانستان هېواد زلزلې لرونکې سیمې کومې دي ؟

ځواب: د افغانستان د هېواد زلزلې لرونکې شمال ختیځ سیمې دي.

سوال: په افغانستان کې زلزله لرونکې خوزې په څو برخو ویشل شوې دي نومونه یې ولیکئ؟

ځواب: په څلور ډوله دي چې عبارت دي له د کلکو زلزلو حوزه، د منځنۍ زلزلو حوزه، د خفیفو زلزلو حوزه،او هغه حوزه چې زلزلې نه لري یا یې زیان لږ[کم] وي.

سوال: د کنړ او نورستان ولایتونه د زلزلو په کومه حوزه کې دي؟

ځواب: د کلکو زلزلو په حوزه کې دي.

سوال: فراه ولایت د زلزلو په کومه حوزه کې دی؟

ځواب: هغه حوزه چې زلزلې نه لري او که لری یې نوزیان یې ډیر کم دی.

سیلاوونه

سوال: سیلاو څنګه منځ ته راځي؟

ځواب: سیلاو د اوبو هغه ناڅاپي راتګ دی چې له غرنیو خوړونو څخه راوځي .

سوال: د سیلاونو درې زیانونه ولیکئ؟

ځواب: د سیند غاړې وړي، کلیوالي او ښاري کورونه نړوي، د انسانان او ژوي له ځانه سره وړي.

سوال: کومه دره یو سیلاو او په څوم کال کې په یو سپیره ډاګ بدله کړه؟

ځواب: د کوهدامن په ګلدره په [۱۳۲۰ هـ ش] کال کې په یوه سپیره ډاګ بدله کړه.

سوال: په [۲۰۰۵] م کال کې د سونامي سیلاو سمندري څپو د اسیا په جنوب کې څومره خلک یې ووژل شمیر یې ولیکئ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: په [۲۰۰۵] م کال کې د سونامي سیلاو سمندري څپو د اسیا په جنوب کې سل زره خلــک ووژل.

سوال: سیلاونه په څوډوله دي نومونه یې وایکئ؟

ځواب: په څلور ډوله دي چې غبارت دي له آوار سیلاو، د سیندونو سیلاو ، سونامي ساحي سیلاوونه ، هغه سیلاوونه چې د کنګلو د ماتیدو له امله راځي.

سوال: غرني سیلاوونه د څه شي په نتیجه کې مینځته راځي؟

ځواب: د کنګلونو د ماتیدو په نتیجه کې مینځ ته راځي.

د سیلاو زیان او د هغه مخنیوی

سوال: له سیلاو څخه پیدا شوي خطرونه په څو ډوله دي نومونه یې ولیکئ؟

ځواب: په دوه ډوله دي چې غبارت دي له اول سیده [مستقیم] خطرونه دویم ناسیده [غیرمستقیم] خطرونه دي.

سوال: سیده [مستقیم] خطرونو یو څو لاملونه ولیکئ؟

ځواب: په دې ډوله خطر کې کرنیزې ځمکې ویجاړیږي، کورونه او بنونه له مینځه ځي.

سوال: ناسیده [غیر مستقیم] خطرونو یو څو لاملونه ولیکئ؟

ځواب: په تک را تک کې خنډ او ځنډراولي او خلـکو ته ویره پیداکوي، د پلورونکو کار له ستونځو سره مخامخ کوي.

سوال: د سیلاو مخه باید د چه له خوا ونیول شي؟

ځواب: د سیلو مخه باید خلکو او حکومت له خوا ونیول شي.

سوال: د سیلاو د خطر په وارندې باید څه وکړو؟

ځواب: د سیلاو د خطر په وارندې باید تول چمتو اوسي او د هغه زیانونه راکم کړي او د ویجاړولو مخنیوي وشي.

سوال: هغه ودانې چې د سیلاوونو په مخه کې دي هغه باید څنګه وي؟

ځواب: هغه ودانې باید چې ډیر کلــک او له معیاري موادو څخه جوړ شوي وي.

اور غور ځوونکي [آتشفشان]

سوال: اورغور ځوونکي تغریف کړئ؟

ځواب: د ځمکې دننه طبقې [مګما] د اورینو مدارو پورته خواته راتلل دي چې د ډیرې لوړې تودوخې فشار کیمیاوي تغاملاتو او فزیکي بدلونونو له امله ځمکې څخه راوځي او د ځمکې پر مخ بدلونراولي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال: په لاتيني ژبه کې اور غور ځونکی ته څه وايي؟

ځواب: ولکانو یا ولکان ورته وویل کیږي.

سوال: لاوا څه ته وايي تعريف يې کړئ؟

ځواب: هغه مواد چې د اور غور ځونکو په نتيجه د [۷۰۰] څخه تر[۱۲۰۰] سانتي ګرد کې ويلي شي د لاوا په نامه يادیږي یا لاوا وايي.

سوال: د لاوا رنګ څه ډول دی؟

ځواب: سپين يا سور یا نارنجي دی.

سوال: کومې سيمې ډير آتشفشان لري نومونه يې وليکئ؟

ځواب: د ارام سمند غاړه ، کمچتکا، هاوییاو د امريکی لویدیځې غاړې دي.

سوال: د آيسلند اور غور ځونکی په څوم کال کې دوه ځلي فغاله شو؟

ځواب: په [۲۱۰] کال کې دوه ځلي فغاله شو.

په هيواد کې پخوانی اورغورځوونکي سيمې[حوزې]

سوال: د اور غور ځوونکو دوه نښې وليکئ؟

ځواب: په مخروطي بڼه غونډۍ او تودو اوبوچينې

سوال: د ګود زرې ولاړې اوبه چيرته دي؟

ځواب: د چګاهی غرونو په شمال کې چې دا غرونه د اور غورځونکو په پايله کې مينځته راځي.

سوال: د شفا چينه په کوم ولايت کې ده؟

ځواب: په مزار شريف کې ده.

سوال: په مزارشريف کې د چشمه شفا چينه چې داور غورځونکو په نتيجه کې راغلي اوبه يې څه ډول رنګ لري؟

ځواب: اوبه يې ژير رنګ لرونکی دي.

سوال: د ګل کوه جوړښت څه ډول دی؟

ځواب: يوه منظمه مخروطي غونډۍ ده چې د اور غور ځونکو په پايله کې مينځته راغلي ده.

د نړی د پيدا کيدو په هکله نظريات

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال: دنړۍ د پيداکيدو په هکله اسلام څه نظر ورکړ؟

ځواب: [ثم استوا الي السماء وهی دخان] ژباړه: [نو وګورئ د آسمان لوري ته کله چې آسمانونه له لوګي څخه ډک وو].

سوال: د اوسنيو معاصرو پوهانو نومونه وليکئ چې د نړۍ د پيدا کيدو په هکله يې نظريې ورکړې دي؟

ځواب: کانت جرمني نامتو فيلسوف دی، لاپلاس د فرانسې نامتو رياضي پوه دی، لا کيير امريکايي پوه دی.

سوال: جرمني نامتو علم او فيلسوف کانت په څوم کال کې د کايناتو د پيدايښت په هکله نظر ورکړ؟

ځواب: [۱۷۵۵] ميلادي کال کې نظر ورکړ.

سوال: فرانسوي نامتو عالم او رياضي پوه لا پلاس په څوم کال کې د شمسي نظام د پيل په هکله نظر ورکړ؟

ځواب: په [۱۷۹۶] ميلادي کال کې يې نظر ورکړ.

سوال: د تايدل نظريه څه وه لګ مغلومات يې وليکئ؟

ځواب: د تايدل له نظر سره سم لمر په کايناتو کې لګه د يوې سرې لمبې يا روښانه ډيوې په شان و يو بل آسماني غونداری چې ډير غټ و د لمر له څنګه په يوه لرې واټن تېر شو.

سوال: د لاکيير نظريه څه ډول وه لګ مغلومات يې وليکئ؟

ځواب: امريکايي پوه لاکيير په دې عقيده و چې په فضا کې يو شمېر اسماني تيږي او هغه ستوري چې په لمريز نظام کې دي د همدغو تيږو له يوځای کيدو څخه جوړ ښوي دي.

کهکشان : لمريز نظام

سوال:د کهکشان د نيبولا مخوری ګرځيدل کوم ډول بڼه لري؟

ځواب: بيضوي او فنر ډول بڼه لري.

سوال: په کايناتو کې تراوسه کوم ډول کهکشانونه کشف شوي دي؟

ځواب: پيولا، اندرو ميدا، دری ګونی ، او قنطورس کهکشانونه کسف شوي دي.

سوال: د شيدو لار [پيبولار] کهکشان اوږدوالی څومره دی؟

ځواب: لس زره نوري کاله دي.

سوال: د شيدو لار [پيولار] کهکشان پيروالی څومره دی؟

ځواب: [۱۰۰] زره نوري کلونه دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال: د لمر رڼا په څومره وخت کي ځمکي ته رارسيږي؟

ځواب: په اتو دقيقو کې او اوولس سانيو کې [۱۷ : ۸]

سوال: د کهکشان د شيرې لرې په ترځ کې څومره ستوري او ثرابت شته؟

ځواب: د دوه سوه ميلونو څخه زيات چې يو شمير يې له لمر څخه هم لوي دي.

سوال: کومې منظومې د لمر پرتله لويې دي؟

ځواب: بيتل ګوس چې د لمر څخه [۶۰۰] ځله غټ دي، دېران چې د لمر څخه [۲۰] ځله غټ دي.

سوال: لمريزه منظومه څومره وخت کي د شيرې لار [پيولار] کهکشان په شاخوا باندی يو ځل راڅرخيږي؟

ځواب: په [۲۰۰] ميليونو کلونو کې .

سوال: د شيری لار [پيولار] کهکشان په شنه آسمان کي د شپې لخوا کوم ډول رنګ لري؟

ځواب: روښانه سپين ډول رنګ لري.

سوال: اندروميد کهکشان د ځمکې څخه څومره لرې دی؟

ځواب: [۲۰۰] ميلونه نوري کلونه لرې دی.

سوال: اندروميد کهکشان کوم ډول دی او هغه کې څومره ستوري شتون لري؟

ځواب: يو خلقوي کهکشان دی او په هغه کې سلګونه ميليار ده ستوري شتون لري.

سوال: تری انګلوم [دری ګونی] کهکشان د شيرې لار [پيولار] کهکشان په پرتله څومره کوچنی دی؟

ځواب : څلور ځله کوچنی دی.

سوال: قنطورس [اس سر] کهکشان واضغ کړئ؟

ځواب: دا د سرې وريځې يو کهکشان دی چې د ګرځيدو په حال کې دی او په هعه کې د ستورو جوړيدو امکان شته.

سوال: شمسي نظام تغريف کړئ او نومونه يې وليکئ؟

ځواب: دشمسي منظومې ټولې سيارې او نور اجرام دي چې نهه اصلي سيارې لري چې غبارت دي له عطارد، زهره، ځمکه ، مريخ مشتري، زحل، اورانوس، پنتون، او پلوتو دي.

سوال: شمسي نظام څو سيارې او څوسپوږمۍ لري؟

ځواب: نهه سيارې او [۱۶۵] سپوږمۍ لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال: لمر ته تر ټولو نږدې سیاره کومه یوه ده؟

ځواب: عطارد سیاره ده.

سوال: ذ عطارد سیاره په کومو وختونوکې ښه لیدل کیږي؟

ځواب: په سهار کې او مازدیګر کې ښه لیدل کیږي.

سوال: دعطارد د تودوخې درجه څومره ده؟

ځواب: د عطارد د تودوخې درجه [۴۲۷] سانتي ګراد ده.

سوال: کومې سیارې سپوږمکې نه لري؟

ځواب: عطارد او ذهره سپوږمکی سیارې نه لري.

سوال: کومه سپوږمکی اتموسفیر نه لري؟

ځواب: عطارد سپوږمکی یې نه لري.

سوال: کومه سپوږمکی د ځمکې په ندازه ده؟

ځواب: زهره سپومکی ده.

سوال: کومې سپوږمکی ته چې موږ وګورو یو روڼ غونداری ښکاري؟

ځواب: زهره سپوږمکی ته چې وګورو نو روڼ غونداری ښکاري.

سوال: کومې سپوږمکی اتموسفیر د وریځو څخه جوړ شوی دی؟

ځواب: زهره سپوږمکی اتموسفیر د وریځو څخه جوړ شوی دی.

سوال: زهره سپومکی د تودوخې درجه څومره ده؟

ځواب: [۴۶۵] سانتي ګرد ده.

سوال: د ځمکې یو څه طبقات ولیکئ؟

ځواب: سیال، سیما، منتل، او د ځمکې د ننه هسته[منځکه]

سوال: مریخ سپوږمکی کوم ډول رنګ لري؟

ځواب: مریخ سپوږمکی سوړ او سور رنګ لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال: د مریخ د منځني تودوخې درجه څومره ده؟

ځواب: منفی [۵۵] درجې ده.

سوال: مشتري ستوری کوم دی؟

ځواب: د شمسي منظومې یو ډېر غټ او په آسمان کې ځلیدونکی څلورم ستوری دی.

سوال: د مشتري ستوري د ځلیدو یو دلیل ولیکئ؟

ځواب: هغه ډېر لویوالی لري نو ځکه ځلیږي.

سوال: د مشتري ستوري مخ له څه شي څخه جوړ دی؟

ځواب: د اورینو ویلې شویو ګازونو[هایدروجن او هیلیوم] څخه جوړ دی.

سوال: د مشتري ستوري منځني تودوخه څو درجې ده؟

ځواب: [۲۰۰۰۰] شل زره درجې ده.

سوال: کومه سیاره دلمریز نظام یوه ښکلې سیاره ده؟

ځواب: زحل سیاره ده.

سوال: د زحل سیارې د مخ یخني څو سانتي ګراد درجې ده؟

ځواب: منفي [۱۸۰] درجې ده.

سوال: د لمر نظام دریمه سیاره کومه ده نوم یې ولیکئ؟

ځواب: اور انوس سیاره ده.

سوال: د اورانوس سیاره له څه شي څخه جوړه شوې ده؟

ځواب: د هایدروجن او هیلیوم او میتان له ګازونوڅخه جوړه شوې ده.

سوال: د اورانوس سیارې د مخ یخني څومره ده؟

ځواب: منفي [۲۱۰] درجې ده.

سوال: د لمریز نظام وروستی ګاز لرونکې سیاره کومه یوه ده؟

ځواب: د نپتون سیاره ده.

سوال: د نپتون سیاره مخ کوم ډول رنګ لري؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: شين رنګ لري.

سوال: د کومه سياره کې تيږې دي؟

ځواب: پلوتو سياره کې تيږې دي.

د ځمکې جوړښت

سوال: د ځمکې کره د خپل جوړښت له مخې کوم ډول بڼه لري؟

ځواب: Geoid بڼه لري.

سوال: ليتوسفير څه ته وايي؟

ځواب: د ځمکې هغه طبقه ده چې د ځمکې قشر او منتل په کې راځي. د سليکان مګنيزم المونيم او اکسيجن له مرکاباتو څخه جوړه شوې ده.

سوال: بهرانۍ پوښ د کومو طبقو څخه جوړه او د مګما څومره برخه يې نيولې ده؟

ځواب: د سيال او سيما له طبقو څخه جوړه او [۴۰] څخه تر [۸] کيلومتره پورې يې د مګما طبقه نيولې ده.

سوال: د سيال طبقه د کومو عناصرو څخه جوړه ده او کوم ډول تيږې په کې شاملې دي؟

ځواب: د سيلو سيم او المونيم څخه جوړه شوې ده او ګرانيټ تيږې لري.

سوال: سيما طبقه څه ته وايي ؟

ځواب: د ځمکې دويم پوښ يا قشر بله طبقه سيما بلل کيږي.

سوال: سيما طبقه د کومو مرکباتو څخه جوړه شوې ده.

ځواب: سيلوسيم او مګنيزيم له مرکباتو څخه حوړه شوې ده.

سوال: د سيما طبقې د زلزلې د څپو چټکوالی څومره او تيږې يې څه ډول رنګ لري؟

ځواب: څلور ميله په يوه ثاتيه کې او د تيرو رنګ يې تياره او تور دی.

سوال: د مګما طبقه څومره پريړوالی څومره دی؟

ځواب: [۲۸۹۵] کيلومتره دی.

سوال: د مګما طبقې مهم مرکبات کوم دي ؟

ځواب: اوسپنه ، مګنيزيم، او سليکيت دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال: د ځمکي هسته د څو طبقو لرونکي ده نومونه يې وليکئ؟

ځواب: د دوو طبقو لرونکي ده بهرنۍ او د ننۍ هستې په نوم ياديږي.

سوال: د بهرنۍ هسته څومره پريروالی لري او مرکبات يې کوم دي؟

ځواب: [۲۲۲۰] کيلومتره پريروالی لري او مرکبات يې نکل او اوسپنه دي.

سوال: د دننۍ هسته څومره پريروالی لري او مرکبات يې کوم دي؟

ځواب: [۱۲۵۵] کيلومتره پريروالی دی او مرکبات يې اوسپنه او نکل دی.

سوال: د ځمکي د مخ مساحت څومره دی؟

ځواب: [۵۱۰،۱۰۰،۰۰۰] ميليون کيلومتره مربع ده.

سوال: سمندرونو څومره ساخه نيولي ده؟

ځواب: په سلو کې [۷۱] فيصده ساخه نيولي ده.

سوال: آرام سمندر [بحرالکاهل] څومره ساخه نيولي ده؟

ځواب: [۱۸۰] ميليونه مربع کيلو متره نيولي ده.

سوال: د هند سمندر څومره برحه نيولي ده؟

ځواب: [۷۵] ميليون مربع کيلو متره نيولي ده.

د نړۍ نامتو سيندونه

سوال: د اسيا ځيني نامتو سيندونو نومونه وليکئ؟

ځواب: آمو [جيحون] سير دريا [سيحون] هوانګهو، د جله، فرات ،اوب اولينا دي.

سوال: د اروپا مهمو سيندونو نومونه وليکئ؟

ځواب: دانيوب، راين، والګا، سين، لوار، د نيپر، د نيستر، تاژ، وستولا، ګواديانا، پو، رون او ګارون، دي.

سوال: د افريقي د لويې وچې نامتو سيندونو نومونه وليکئ؟

ځواب: نيل او کانګو او نايجير دي.

سوال: د افريقي تر ټولو اوږد سيند کوم دی؟

ځواب: د نيل سيند دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال:د نیل سیند په څومره واټن او په کوم سمندرګي کې توییږي؟

ځواب: په [۶۶۵۰] کیلو متره واټن او په مدیترانی سمندرګي کې توییږي.

سوال: د نیل سیند څه ارزښت لري؟

ځواب: دغه سیند ډیر مهم کرنیز او اقتصادي او ټرانسپورټي ارزښت لري.

سوال: د نیل سیند څو مرسیلان څو دي نوموڼه یې ولیکئ؟

ځواب: یو یې سپین نیل او بل یې شین نیل دی.

د ځمکې د وچو لوړې ژورې

سوال: د الپ سیستم تشریح کړئ؟

ځواب:د الپونه د سینوزوییک دورې د لومړنیو و ختونو د ارګانیکو خرکتونو زیږنده دي چې د ځمکې د کرې د پاتې لړۍ پرتله ځوان دي.

سوال: د الپ سیستم په څو ګروپونو ویشل شوې دی؟

ځواب: په دوه ګروپونو ویشل شوې دی.

سوال: ماتې سیمې کومې دي؟

ځواب: ماتې سیمې د ځمکې د مخ هغه برخوته ویل کیږي چې څه ناڅه په وچه یا د سمندرونو د ننه تر اوبو لاندې وي.

د سپوږمۍ او د هغې عمومي ځانګړ تیاوې: خسوف او کسوف

سوال: په څوم کال کې او چا ولیدل چې د سپوږمکی پرمخ زیات شمیر غرونه او لوړې ژورې شته .

ځواب: په [۱۶۰۹] م کال کې ګالیله ولیدل چې د سپوږمکی پرمخ زیات شمیر غرونه او لوړې ژورې شته.

سوال: د ځمکې د جاذبې قوه د سپوږمکی په پرتله څومره ده؟

ځواب: د سپوږمکی د جاذبې قوه د ځمکې په پرتله شپږځله کمه ده.

سوال: کوم فضاګرځیدونکی د سپوږمی پر مخ کوز شول؟

ځواب: نیل آرم سټرانګ او ادوین الدرین د سپوږمکی پر مخ کوز شول.

سوال: د ځمکې او سپوږمی واټن څومره دی؟

ځواب: [۳۸۲۱۸۰] کیلو متره دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال: سپوږمی انتقالي خرکت په څومره وخت کې ترسره کيږي؟

ځواب: په [۲۹] ورځو او [۱۲] ساعتونو او [۲۴] دقيقو کې تر سره کيږي.

سوال: کسوف څه ته وايي؟

ځواب: که چيرې سپوږمی د لمر او ځمکې تر مينځ راشي او دري واړه په يوه کرښه کې واقع شي دا وخت که د سپوږمی سيوری په ځمکه ولويږي کسوف [لمر نيول] پيښيږي.

سوال: خسوف څه ته وايي؟

ځواب: که چيرې ځمکه د سپوږمی او لمر تر مينځ په يوه کرښه کې راشي په دغه وخت کې د ځمکې سيوری په سپوږمی لويږي نوخسوف پيښيږي.

دځمکې د ګرځيدلو ډولونه

سوال: ځمکه څوډوله خرکتونه کوي؟

ځواب: ځمکه پنځه ډوله خرکتونه لري چې عبارت دي له وضعي حرکت ، انتقالي حرکت، نوساني حرکت، د ويګادستوري خوا ته حرکت، يوه نا ځرګنده لوري ته د سحابي کهکشان سره يو ځای د ځمکې حرکت.

سوال: شپه او ورځ د ځمکې کوم حرکت نه مينځته راځي؟

ځواب: د وضعي حرکت په پايله کې مينځته راځي.

سوال: د ځمکې د مدار اوږدوالی څومره دی؟

ځواب: [۹۳۱] ميليون کيلو متره دی.

سوال: په يوه ثانيه کې د ځمکې مدار څومره ښودل شوې دی؟

ځواب: [۳۰] کيلو متره ښودل شوی دی.

سوال: د لمر او د ځمکې تر مينځ واټن څومره دی؟

ځواب: [۱۴۹] ميليون کيلومتره دی.

سوال: لمريز انقلاب څه ته وايي؟

ځواب: کله چې ځمکه د بيضوي مدار يوه قطر [اوج يا حضيض] ته ورسيږي شمسي انقلاب بلل کيږي.

سوال: اوړي شمسي انقلاب او د ژمي شمسي انقلاب دواړه د ځمکې څه شي ته ارزښت لري؟

ځواب: دواړه يې د ځمکې کرې ته ارزښت لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال: شمالي نیمه کره په کوم وخت کې لمر ته مخامخ وي؟

ځواب: په اوړي کې ورته مخامخ وي.

سوال: شمالي نیمې کرې ته په ژمي کې د لمر وړانګې څه ډول رسیږي.

ځواب: په ژمي کې د لمر وړانګې مایله ورته رسیږي.

سوال: ځمکه د څه شي په شاوخوا چورلیږي؟

ځواب: ځمکه هم د نورو سیارو په شان د لمر پرشاوخوا چورلیږي.

سوال: طبیعي او جغرافیاوي پیښې د ځمکې څو ډوله حرکتونو څخه را مینځته کیږي؟

ځواب: له دوه ډوله حرکتونه څخه رامینځته کیږي.

طول البلد او عرض البلد کرښې

سوال: د طول البلد د پیل ټکط کوم دی؟

ځواب: د ګر نیویچ کرښه چې لندن له ښار څخه تیریږي د طول لبلد د پیل ټکط دی.

سوال: د طول البلد د دیرو شمیر څومره دی؟

ځواب: [۳۶۰] درجې دی

سوال: طول البلد څه ته وایي؟

ځواب: هغه نیمی دایرې دي چې له شمالي قطب څخه پیل د سویل قطب پورې رسیږي او استوا کرښه باندې عمود دي.

سوال: د عرض البلد ټولې دایرې یوبل سره څنګه دي؟

ځواب: د عرض البلد ټولې دایرې یو بل سره موازي دي.

اقلیم څه دی؟

سوال: اقیلم تغریف کړئ؟

ځواب: اقلیم یوه لاتیني کلمه ده چې له [klima] څخه اخیستل شوې او د میلان معنا لري.

سوال: میلان په مستوي مدار باندې څودرجې زاویه جوړه وي؟

ځواب: ________ ۱/۲ ۱۱ درجې زاویه جوړه وي.

سوال: د اقلیم عناصر کوم دي نومونه یې ولیکئ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: تودوخه ، هوافشار، د بادونو لګېدل، لند بل او وربښت.

سوال: تودوخه په ثانیه کې ځمکې ته څومره راځي؟

ځواب: [۱۲۶] ترلیونه هسپاوره

سوال: د لمر رڼا ګړندیتوب په یوه ثانیه کې څومره دی؟

ځواب: [۳۰۰۰۰۰] کیلومتره دی.

سوال: لمر تودوخه په تروپوسفیر او لوړو غرنیو سیموکې له لوړوالي سره کوم راړیکه لري؟

ځواب: سرچپه اړیکه لري.

سوال: تودوخه په کوم وخت کې توپیرمومي؟

ځواب: تودوخه په یوه شپه ورځ کې د میاشتې او کال په اوږدو کې توپیرمومي.

د بادونو لګېدل

سوال: هغه بادونه چې د ځمکې پرمخ را لګیږي په اقلیم باندې کومه اغیزه لري؟

ځواب: په اقلیم باندې د پام وړ اغیزه لري .

سوال: د فشار دمرکزونو په پام کې نیولو سره د بادونو جریان په ډوله دی؟

ځواب: په درې ډوله دی.

سوال: د لویدیځ بادونه د شمالي نیمې کرې په څو درجو کې لګیږي؟

ځواب: [۳۰] او [۶۰] درجو ترمینځ عرض البــلدونو کې لګیږي.

سوال: باران څاڅکي ږلۍ او واوره د څه شي په واسطه ځمکې ته را ښکته کیږي؟

ځواب: د تروپوسفیر له بېلابېلو لوړو برخو څخه د جاذبې د قوې په واسطه ځمکې ته را ښکته کیږي.

سوال: اتموسفیر د اوبو براس اندازې ته څه شی ویل کیږي؟

ځواب: [Humidity] یا رطوبت یا لنده بل ویل کیږي.

سوال: غرني اوربښتونه د څه شي په نوم یادیږي؟

ځواب: [Oro graphic] په نامه یادیږي.

سوال: د ګاز براس څه وخت رامینځته کیږي یو لامل یې ولیکئ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: د ګازیراس هغه وخت رامینځته کیږي چې د اشباع او اوربښت عمل تر سره نه شي .

سوال: جبهه یې اوربښتونه دغه ډول اوربښتونه دیوې سیمې د څه شي له امله رامینځ ته کیږي؟

ځواب: د یوې سیمي تیټ او لوړ فشار د بدلون له امله رامینځ ته کیږي.

د اقلیم اغیزمن علتونه

سوال: په څومه پیړی کي د نړۍ په اقلیم کې یو څه بدلون رامینځ ته شو؟

ځواب: د شلمې پیړی په پای کې او د یو ویشتمې پیړی په پیل کې رامینځ شو.

سوال: د اقلیم پیژندني پوهانو په اقلیم باندې اغیزمن لاملونه کوم ښکاره کړ؟

ځواب: اول: د اقلیم نبستیز توکي دویم د اقلیم اغیزمن عوامل دي.

سوال: څو فکتورونه د سیمې په هوا او اوبو باندې په سیده توګه اغیزه کوي؟

ځواب: څلور فکتورونه دي.

سوال: په غرنیو لوړو سیمو کي په هر سل متره لوړوالي سره د تودوخې سانتي ګرد درجه څومره کیږي او لامل یې ولیکئ؟

ځواب: یوه درجه را کمیږي او د غرنیو کنګلونو لامل کیږي.

سوال: د یوې سیمې په محلي اوربښتونه باندې کومې څپې اغیزه لري؟

ځواب: سړې او تودې څپې .

سوال: ګلخانه یې ګازونه کوم دي؟

ځواب: نیتروس اوکساید ، میتان،کلورو فلوروکاربن.

د اقلیم ډولونه

سوال: یو ملي بار مساوي کیږي دڅوسره؟

ځواب: یو ملي بار مساوي دی د سیمابو[۲۹] انچ د سیمابو له لوړوالی سره.

سوال: معتدل اقلیم په څو برخو ویشل شوې دی؟

ځواب: په پنځه ډوله دی.

سوال: نیمه استوایي لنده بل لرونکی اقلیم اوړی او ژمی لري؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: لنده بل لرونکی اوری او معتدل ژمی لري.

سوال: د لویدیځو غاړو اقلیم اوړی څه ډول دی او اورښت اندازه یې څوره ده؟

ځواب: اوړی یې وچ دی او د اورښت اندازه یې لږه ده.

سوال: مدیترانه یې اقلیم څه ډول اوړی او ژمی لري؟

ځواب: وچ اوړی لري او معتدل او لنده بل لرونکی ژمی لري.

سوال: د قطبي سوړ اقلیم او غرنی لوړې سیمې کوم اقلیمونه لري؟

ځواب: نیمه قطبي وچ اقلیم، نیمه قطبي سمندري او لنده بل لرونکی اقلیم تندرا اقلیم د کنګل لرونکي سیمو اقلیم او د غرنیو لوړو سیمو اقلیم.

سوال: نیمه قطبي وچ اقلیم کې ولی هوا ډیره سړه وي لامل یې ولیکئ؟

ځواب: په ژمي کې چې کله د لمرو وړنکي له قطب دایرې سره مماس تیریږي په ټول شمالي او نیمه قطبي سیمه کې هوا سړه وي.

سوال: د تندارسیمې اقلمي ساخه د څو درجو تر مینځ واقع ده؟

ځواب: د ـــــ ۶۶ ۱/۲ درجو عرض البلد او د قطب د دایرې ۷۵ درجو تر مینځ واقع دی.

سوال: د نړی لوي کنګلونه په څو ډوله دي نومونه یې ولیکئ ؟

ځواب: ګرینلند کنګل او نتارکتیکا کنګل او شمالي کنګل دی.

سوال: خودباران او واورې اورښت لوړولي سره څه اړیکه لري؟

ځواب: سیده په سیده اړیکه لري.

سوال: په غرنیو سیمو کې د اورښت اندازه څومره ده؟

ځواب: [۱۸۰۰] او [۳۰۰۰] ملي مترو څخه زیاته ده.

د اتموسفیر طبقې

سوال: تروپوسفیر طبقه د ځمکې له مخ څخه څومره لوړوالی لري؟

ځواب: د [۸] څخه تر [۱۲] کیلو مترو پورې لوړوالی لري.

سوال: د سترا توسفیر طبقه څومره لوړوالی لري؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: د [۱۲] څخه تر [۴۵] کیلومتره و پورې لوړوالی لري.

سوال: میزوسفیر طبقه څومره لوړوالی لري؟

ځواب: د [۴۵] کیلو مترو څخه [۸۰] کیلو مترو پورې لوړوالی لري.

سوال: اکزوسفیرطبقه څومره پیروالی لري؟

ځواب: [۱۳۰۰۰] کیلو متره پورې پیروالی لري.

سوال: د ایونوسفیر طبقه له څه شي څخه جوړه شوې ده؟

ځواب: د هایدروجن له آیونونو څخه جوړشوې دی.

د ځمکې اتموسفیر: په اقلیم کې داتموسفیر ارزښت

سوال: د ځمکې اتموسفیر څه ته وایي؟

ځواب: اتموسفیر یو ګاز لرونکې کره ده چې د ځمکې د کرې شاوخوا یې نیولې ده.

سوال: بایوسفیر کومې طبقې ته وایي ؟

ځواب: د ځمکې په بهرني قشر کې ژوندي موجودات ونې اړ بوتي شته چې دغې طبقې ته بایوسفیر طبقه وایي.

سوال: د سمندر په کچه کې د هوا فشار څومره دی؟

ځواب: [۷۶۰] میلي متره دی.

سوال: د اقلیم په اړه د اتموسفیر شتوالی د څه شي لا مل کیږي؟

ځواب: د بادونو د لګیدو لامل کیږي.

سوال: کومه طبقه د انسان ژوند ژغوري؟

ځواب: د اوزون طبقه چې د ماورای بنفش له وړانګو څخه مخنیوی کوي د انسانانو ژوند ژغوري.

د هوا پیژندنې او کتنې د سنجولو اسباب: د باد د لګیدو څرنګوالی

سوال: تودوخې د معلومولو لپاره کوم وسایل شته یو څو یې ولیکئ؟

ځواب: سیمابي ترمامیتر/و الکترونیکی او بربنڼایي تودوخه سنجوونکې دي.

سوال: د لمر د څرګندیدو آله د لمر څه شی ښکاره کوي؟

ځواب: د لمر د څرګندیدو آله د لمر د وړانګو اندازه ښکاره کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال: د هوا فشار په کومه آله ثبت کیږي؟

ځواب: په بارو ګراف آله باندې ثبت کیږي.

سوال: بادونه د څه شي له امله رامینځته کیږي؟

ځواب: د بادونو د ټیټ او لوړفشار د مرکزونو د توپیر له امله رامینځته کیږي.

سوال: په سمندر او وچه کې بادونه په څو ډوله دي د دوو نومونه ولیکئ؟

ځواب: په پنځه ډوله دي چې عبارت دي له منطوقي بادونه ، تجارتي بادونه.

سوال: منطقوي بادونه کوم دي او اصلي لامل یې کوم دی؟

ځواب: هغه بادونه دي چې په کوچنۍ ساحه کې په منطقوي بڼه را لګیږي. د هغو اصلي لامل د ټیټ او لوړ فشار مرکزونو دي.

سوال: په افغانستان کې کوم ولایت [۱۲۰] ورځني بادونه لري؟

ځواب: هرات ولایت [۱۲۰] ورځني بادونه لري.

سوال: کوم بادونه په لړه اندازه وي خو ګرندیتوب او د ویجاړولو توان یې ډیر وي؟

ځواب: تیفون او هریکن بادونه لږ اندازه لري او خو د ګرندیتوب او ویجاړولو توان یې ډیر دی.

سوال: سونامي توپانونه په کوم ځای کې پیښیږي؟

ځواب: د سمندرونو منځ کې یا هم د سمندرنو غاړو او سواحلوته نژدې پیښیږي.

سوال: کوم بادونه د استوا له کرښې سره موازي دي او لنډیز یې څه شي دی؟

ځواب: اسوایې متقارب بادونه د استو له کرښې سره موازي دي او لنډیز یې [I,T,C] دی.

سوال: کوم بادونه د درندو واورو لامل کیږي؟

ځواب: قطبي ختیځ بادونه دي.

سوال: او کوم بادونه د درندو توپانونو لامل کیږي؟

ځواب: لویدځ مسلط بادونه دي.

سوال: د بادونو یو څو ګټې ولیکئ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: د اوبو دوارن جریان ډاډمن کوي، د ونو او بوټو .او په تیره بیا د خرما [خجورو] ونو ودې ته ګټور دی.او د هغه له انرژۍ څخه استفاده کیږي.

وریځې: د لوړوالي له مخې د اوربښت ډولونه

سوال: وریځې له څه شي څخه جوړیږي؟

ځواب: وریځې په هوا کې د اوبو د بړاسونو د سره نژدې کیدو له امله جوړیږي.

سوال: وریځې له څه شي څخه هوا ته پورته کیږي؟

ځواب: وریځې د لمر وړانګو او بړاس کیدو د عملیې له امله د سمندرونو، سمندر ګیو،ولاړو اوبو ، خاورې، او د ونو له پاڼو څخه هوا ته پورته کیږي .

سوال: کله چې هوا تودوخه له صفر څخه ټیټه شي نوڅه جوړیږي؟

ځواب: بړاسونه د کنګل کوچني کرستلونه جوړوي.

سوال: وریځې په څو ډوله دي نومونه یې ولیکۍ؟

ځواب: په څلور ډوله دي چې غبارت دي له د سیرس د بڼو په شکل ، سیروکومولوس د کوچنی توټې بنکو په شکل، سیروستراتوس د بڼو په شکل، هالوویل و مالي او کیږدۍ په شکل.

سوال: کومولوس وریځې څومره لوړوالی لري؟

ځواب: ۵ ـ ۶ کیلومتره لوړوای لري.

سوال: کومولوس وریځې کوم وربښت لري؟

ځواب: دروند او توپاني وربښت لري.

سوال: کله چې د غرونو لوړوالی ټیټزي نو څه شی ورو ورو زیاتیږي؟

ځواب: تودوخه ورو ورو زیاتیږي.

سوال: د لمر وړانګې د څه شي څخه بړاسونه پورته کوي؟

ځواب: د سمندرونو او سمندرګیو، او ولاړو اوبو له مخې څخه بړاسونه پوره کوي.

سوال: د اوبو د بړاسونو د پورته کیدو له امله څه شی کمیږي؟

ځواب: تودوخه کمیږي.

سوال: که چیرې توده هوا په غرنیو سیمو کې د سرې هوا له پاسه تیره شي نوڅه کیږي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: د تکاثف د عملیې له کبله باران کیږي.

سوال: اوربښت ولې د انسانانو ټولو نورو ژویو او بوټو په ژوند کې ډیر زیات ارزښت لري؟

ځواب: دا ځکه چې پرته له اوبو ژوند امکان نه لري.

سوال: اوبه کومه ماده ده ؟

ځواب:اوبه حیاتي ماده ده.

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library